

УДК 316.774

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ТА ЕЛЕКТРОННО-ДОКУМЕНТАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ В ПОЛІГРАФІЇ

І. В. Огірко, М. Ф. Ясінський, Л. М. Ясінська-Дамрі, О. І. Огірко, М. М. Мусійовська

*Українська академія друкарства,
вул. Під Голоском, 19, Львів, 79020, Україна*

Проаналізовано електронну комунікацію та взаємодію в інформаційному суспільстві. Електронна комунікація потребує використання сучасних засобів зв'язку, що надають повідомленню машиночитної форми. Для комуніканта і реципієнта інформація існує або у вербальній, або в невербальній формі як письмове, зображальне або звукове повідомлення. Розглянуто зв'язки електронної комунікації з письмовою, документальною та усною. Вербальна форма ґрунтується на мовних здібностях людини і реалізується за допомогою передавання мовних текстів письмовою формою.

Ключові слова: *інформаційне суспільство, електронна комунікація, Інтернет, поліграфія, інформаційні технології, книжкова комунікація, письмова комунікація.*

Сучасний стан суспільства характеризується зростанням кількості документних потоків у межах комунікативних процесів та системи міжгалузевих відносин. Поняття електронної комунікації є одним із центральних у навчальному курсі для майбутніх бібліотекарів-бібліографів. На вивченні електронних комунікацій побудовано багато загальнопрофесійних наукових дисциплін, тому існує потреба розглянути теоретичні питання визначення поняття електронної комунікації та її співвідношення з іншими видами соціальних комунікацій. Серед здобутків сучасних дослідників електронної комунікації варто виокремити праці А. Соколова, В. Маркової, Н. Моїсевої, Я. Якубенка [1–8] та інших вчених, присвячені окремим аспектам функціонування електронної комунікації.

Мета статті — проаналізувати роль електронної комунікації в інформаційному суспільстві порівняно зі значенням документальної.

Виклад основного матеріалу дослідження. Електронна комунікація пов'язана з виникненням та розвитком нових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які спричиняють збільшення потоку інформації, що є основою формування концепції інформаційного суспільства. На базі письмової комунікації сформувалася книжкова комунікація, яка є системою інституцій, що створюють і поширюють у суспільстві інформацію в книжковій формі. Книжкова комунікація — це процеси і засоби обміну інформацією за допомогою документів книжкового типу, книжкових видань [1–4]. Одним зі складників процесу книжкової комунікації є книга, яка є соціально значущим носієм відомостей про осіб, предмети, факти, події та процеси, які відбуваються в суспільстві, і засобом передавання цієї інформації до зацікавлених соціальних груп [3–6].

Книга, як і будь-який документ, відіграє роль посередника між комунікантом і реципієнтом. Електронна книга потребує досліджень. В умовах інтеграції електронної комунікації книжкова комунікація опановує електронне середовище. Це нова стадія розвитку, що характеризується високим рівнем ІКТ, які надають можливість доступу до інформації та знань миттєво у будь-якій точці світу. Такий спосіб отримання даних притаманний сфері людської діяльності і є потужним інструментом соціуму.

Вивчення електронної комунікації є актуальним та важливим напрямом. Комп'ютерна техніка використовується як комунікаційний канал та передбачає симбіоз зображення і звуку, реалізованих у системі мультимедіа. Ефективність, системність та оперативність надання інформації розкриває формування нової особистості у напрямі реалізації та постійного самовдосконалення, що має на меті створити механізм для активації інтелектуальних та функціональних компетенцій фахівця протягом навчання. Сформований інформаційний потік зосереджується та поширюється за допомогою засобів зв'язку і взаємодії учасників комунікаційного процесу, значущість яких, як і створених документів, є ефективною у галузі теорії та практики діяльності. Багатостороннє мережеве спілкування під час виконання трудових обов'язків із використанням інформаційних технологій закріплює систему функціонування та виконання, адже система електронного документообігу пришвидшує необхідні цикли та активізує процес електронно-документної комунікації.

Насиченість повнотекстовою інформацією, збільшення її кількості ставить важливе завдання перед працівниками інформаційної сфери — створити якісний інформаційний продукт, документ, який подаватиме основні відомості про нього у зручному для користувача форматі та наповненні. Процес професійної інформаційно-аналітичної діяльності важливий, бо полягає у створенні спеціальних документів. Насамперед згортання інформації у документах здійснюють такі інструменти, як національна система науково-технічної інформації, аналітичні центри, бібліотечна мережа, архівні установи, галузь державного управління і політики, які займаються координацією та якістю подання аналітичної інформації. Їхня співпраця виконує головну функцію — реалізацію запитів споживачів для прийняття управлінських рішень, необхідність супроводу яких забезпечується наданням аргументації, рекомендацій, зосереджуючи увагу на актуальності, достовірності відомостей. Вони зберігаються у сучасних наукометричних базах даних — Web of Science, Scopus, Index Copernicus та ін., що містять відомості про документи, пропонують дані про їхнє місце перебування, й одразу можна їх переглянути чи завантажити. Практика пошуку необхідних матеріалів характеризується швидкістю їхнього отримання, тому варто зосереджувати популярний інформаційний масив у вільному доступі, що значно скорочує час на пошуки, виконуючи мету — надання інформації [1].

Покращення системи соціальних комунікацій, удосконалення каналів зв'язку сприяє подальшому зосередженню електронної комунікації серед усіх суспільних циклів та свідчить про її остаточне утвердження, адже рівень результативності отримання необхідних відомостей є досить високим, та вони виконують свої

завдання. Значущість пошуку та використання інтелектуальної спадщини людства ставить важливу мету перед розробниками та засновниками баз даних і традиційних джерел інформації — створити сучасний інформаційний ресурс, функціональні можливості якого будуть пристосовані до кожного користувача інформації та відповідатимуть його численним потребам. Ця мета на кожному етапі сучасних глобальних змін дедалі більше активізується завдяки використанню програмного забезпечення із численними документально-інформаційними потоками. Питання доступу до інформації, її зростання і застосування стає причиною розвитку новітніх комунікаційних систем із відображенням повнотекстових матеріалів.

Саме пошук та використання документів у системі електронних архівів вважаються найоптимальнішими, адже наявність зміни критеріїв пошуку необхідної інформації, її відображення за допомогою розділів і підрозділів надає змогу побудувати цілісну інтелектуальну систему документальних масивів. Кожен із них передбачає розміщення ресурсів певного тематичного спрямування, що довго зберігаються, для створення суспільно важливого інформаційного потоку, який накопичувався і продовжує накопичуватися дотепер завдяки найкращим результатам науки і практичної діяльності різноманітних галузей знань та інтелектуальної власності, що в умовах відкритого доступу надзвичайно актуально.

Розширюючи сферу наукових комунікацій, репозитарії сприяють обміну інформацією між академічними спільнотами, допомагають у пропаганді досі невідомих публікацій науковців і студентів, підвищуючи конкуренцію серед досліджень, присвячених дотичній тематиці, для входження у міжнародний перелік активних науковців [3]. Формування якісного інформаційного середовища у світі характеризується консолідацією інформаційних ресурсів усіх соціальних інституцій, що містять свою специфіку, для кращого відображення власної інформації у сучасному світі на основі розвитку інформаційно-комунікаційних систем. Процес об'єднання інформаційних ресурсів у спільне джерело відбувається під час розвитку матеріальних носіїв інформації, а також установ, які продукують її та опрацьовують (бібліотеки, музеї, архіви), що вважають інститутами соціальної пам'яті, підтримують державними цифровими проєктами, найголовнішими елементами яких є необхідність використання спільного стандарту опису усіх документів, формування консолідованого інтерфейсу для подальшої розробки методологічних засад ефективного соціокомунікаційного простору.

Комплексний інформаційний масив України перебуває на стадії удосконалення і відображений у вигляді електронного ресурсу Національної парламентської бібліотеки України «Культура України», у якій зосереджено книги у форматі PDF, JPEG, і вона об'єднує 92 учасників (бібліотеки, видавництва, наукові установи), які забезпечують цей ресурс необхідними документами. «Культура України» відзначається багатофункціональністю, широким доступом та багатоаспектним пошуком і вважається найкращим зразком електронного наукового ресурсу нашої країни. Проте під час формування такого електронного архіву досить часто виникають труднощі, що полягають у розбіжності програмного забезпечення, використанні спільного стандарту фіксації відомостей про документи серед різноманітних установ,

а оскільки користувачу зручно отримувати інформацію, яка зосереджена в одному місці, необхідно продовжувати створювати різноманітні електронні ресурси науково-інформаційного значення із всеосяжною державною підтримкою для якісного формування зібраних матеріалів, покладаючись на досвід зарубіжних країн. Для працівників документно-інформаційної сфери ця проблема є викликом, на який потрібно дати відповідь і практикувати створення сучасного консолідованого інформаційного ресурсу, що відобразатиме явища та аспекти видів діяльності [2].

Комунікаційні властивості документів якісно впливають на активізацію обміну необхідною інформацією у різних напрямках, що покращує результативність певного виду суспільно важливої діяльності людей. Наукова спільнота займається обговоренням способів передавання потрібних відомостей та подає рекомендації щодо відбору найкращих, віддаючи перевагу сучасним засобам обміну даних, поставивши на провідне місце електронно-комунікаційний цикл. Традиційний документ трансформується в електронний, розміщується у Всесвітній мережі і в такий спосіб стає доступним для загалу. З моменту передавання одного документа від суб'єкта до реципієнта комунікації розпочинається процес електронної комунікації, що супроводжує обговорення декількох сторін щодо визначеної тематики, проте це тільки один з елементів загального використання електронних документів у суспільстві. Усе це наближає значення Інтернету до рівня загальнодоступного сховища, інформаційного агентства і допоміжного засобу для самореалізації особистості, що є ключовим моментом у застосуванні у суспільстві цього виду комунікації. Інформатизація активно використовує інформаційні ресурси для власних потреб, підвищуючи здатність залучати у комунікаційний зв'язок, який щоденно зміцнюється, враховуючи усі переваги сучасності; буде здійснювати обмін інформацією, що збільшується у кількісному еквіваленті. Тому у майбутньому варто звернути увагу на швидкості передачі даних, стрімкий розвиток засобів зв'язку та самої Всесвітньої мережі, бо складники є провідними під час функціонування якісного електронного комунікаційного процесу з огляду на усі наявні впливи [4].

Система електронно-документної комунікації набуває поширення серед процесів, які тривають і характеризується входженням кожного суб'єкта сучасного соціуму в комунікаційно-інформаційний вимір. Інформаційні технології започаткували суспільство, що разом із минулими цінностями та моделями формують якісний показник рівня інформативності і забезпечення технологічними можливостями усіх сфер життя. Відповідно до цього трансформуються комунікаційні процеси, на які впливає оперативність обміну інформацією, її оптимальне використання для якісного експортування документації, що виводить на істотно новий рівень систему електронно-документної комунікації. Залежно від галузі знань, у якій відбувається комунікація, потрібно застосовувати якісне програмне забезпечення, різноманітні платформи, системи, що дають змогу ефективно виконувати поставлені завдання, перевіряти їхнє виконання, знаходити необхідний документ, а також забезпечувати його захист від небезпеки, оскільки завжди існують певні загрози, тому потрібно вживати заходів для їхнього запобігання чи усунення. Переваги та можливості сучасних продуктів інтернет-технологій сприяють цілесприя-

мованому використанню їхнього функціонала для забезпечення професійних потреб конкретних галузей, водночас здійснюється добір найоптимальніших для результативного виконання роботи. Адже багатосторонній доступ до необхідних документів із корпоративних сховищ, система колективного опрацювання документів та їхня маршрутизація повністю виправдовують багатофункціональність системи електронних комунікацій, що під впливом інформаційних технологій підсилює свою значущість та створює більш оптимальні можливості для продуктивності праці [5].

Актуальність збереження документів у новому форматі та організація безпосереднього доступу до них є важливим етапом всеосяжного інформаційного розвитку суспільства і створення нових сфер впливу. Формат «інформація для всіх» вже усталений серед наукових громад та установ, які створюють інформаційний масив та забезпечують його безпосереднє опрацювання, саме тому питання створення загального інформаційного простору з доповненням електронних документів є провідним.

Цілком інформативним вважається глобальний проєкт в Україні завдяки співпраці бібліотек, архівів, музеїв, наукових установ, що надають власні фонди для сканування, і містить приблизно 400 оцифрованих видань різними мовами. Його вважають одним із найбільших цифрових архівів періодичних видань в Україні, що характеризується якісним програмним та документальним забезпеченням, тому його можна назвати зразком для створення різноманітних цифрових архівів. Головною метою є формування таких електронних баз даних та їхнє систематичне наповнення цифровими копіями періодичних видань, залучення більшої кількості установ, які будуть надавати актуальні документи для сканування та розміщення у системі цифрових архівів. З огляду на усі можливості документно-інформаційних систем у період активної взаємодії у режимі реального часу варто відзначити численні переваги системи документних комунікацій під час визначення рівня інформаційного наповнення та супроводу практично кожної галузі і певних установ. Алгоритмічні процеси та засоби, які використовують для забезпечення програм та ідей загального інформаційного обміну, формують якісні інформаційні продукти та сервіси, а також надійну платформу для їхньої остаточної фіксації та багаторазового використання [8–10].

На відміну від тексту паперової книги, гіпертекст характеризується: дисперсністю структури; не лінійністю; читач сам встановлює послідовність читання і створює власний текст; різноманітністю та мультимедійністю та застосуванням всіх засобів впливу на споживача інформації — читача. Гіпертекст не прив'язаний до технології, змісту або середовища, є організаційною формою [3–5]. Глобальний електронний простір активно проникає у кожен сферу навчальної та практичної діяльності. Інформаційна галузь як новий етап розвитку суспільства виправдовує себе з погляду швидкості і якості надання відповідних послуг, тому досить популярна. Процес документної комунікації якісно зосередився у наш час, керуючи всіма аспектами професійної інформаційної справи, запорукою якої є створення різноманітної документальної бази. Зібрані документні матеріали необхідно обробляти

аналітично, вчасно доводити їх до споживача, вміти використовувати на практиці, а здійснити це здатен лише кваліфікований інформаційний працівник — менеджер, документознавець, діловод із відповідними знаннями, вміннями та навичками, формуючи у такий спосіб сучасний ринок надання доступних інформаційних навчально-виробничих продуктів і послуг, що є основними проявами активного застосування документальних систем для систематичного інформаційного забезпечення та подальшого взаємозв'язку усіх без винятку галузей. З погляду користувача, Інтернет — це глобальний засіб зберігання та пошуку інформації, основними компонентами якого є мережа комп'ютерів, провайдери, сервери, файли, електронні документи, браузері. Інтернет — це глобальний комунікаційний канал, що забезпечує у всесвітньому масштабі передання мультимедійних повідомлень і водночас є загальнодоступним сховищем інформації — бібліотекою, архівом, інформаційним агентством, слугує клубом ділових партнерів [7, 8–10]. Різновидом електронної комунікації в галузі бібліотечно-інформаційного обслуговування за допомогою віртуального простору є система розподілених інформаційних оцифрованих ресурсів, об'єднаних засобами телекомунікації, що дають змогу проводити діалог із віддаленими та віртуальними користувачами. Таку комунікацію здійснюють віртуальні довідкові служби, створені на основі співпраці бібліотек. Віртуальність полягає в тому, що взаємодія користувачів, зокрема діалог у реальному часі, відбувається без фізичного контакту, завдяки застосуванню інтернет-технологій. Трактуючи віртуальності використовується і в галузі штучного інтелекту — йдеться про комп'ютерне моделювання та симуляцію, які дають змогу взаємодіяти зі штучним тривимірним візуальним або іншим сенсорним оточенням. Засоби віртуальності занурюють користувача у породжене комп'ютером середовище, яке симулює реальність завдяки інтерактивним пристроям, що отримують і передають інформацію [7, 8]. В умовах електронної комунікації виникають технології спілкування людини з комп'ютером. Спілкування в інтернет-спільноті здійснюється на професійній основі — комп'ютерні ігри, змагання тощо. Особливостями таких інтернет-спільнот є масова інтерактивність, загальнодоступність, зберігання результатів комунікації, інтегрованість, оперативність комунікації, загальний єдиний простір взаємодії. Узагальнюючи, електронна комунікація — це передання та поширення інформації за допомогою комп'ютерних та телекомунікаційних технологій. За умови раціонального використання розширюються можливості споживачів і задовольняють професійні, освітні, культурні потреби, відкривають простір для спілкування в інформаційному суспільстві. Електронна комунікація проникає у всі сфери життя та дає змогу чітко запрограмувати соціум на відповідний тип розвитку, який гарантує рівновагу функціонування його соціальної системи. Пришвидшуються організаційні та технологічні зміни суспільства, запроваджуються інновації, здатні динамізувати соціально-економічний розвиток. Електронна комунікація взаємодіє з усною, письмовою, що передає інформацію за допомогою вербальних, образотворчих, нотних, картографічних, умовних математичних, фізичних, хімічних знаків, та документальною, здійснює поширення інформації в документальній формі.

Висновки. Взаємозв'язок і співвідношення електронної та книжкової комунікації мають бути предметом подальшого теоретичного вивчення. «Суспільство знань» потребує розвитку і вдосконалення системи електронних комунікацій внаслідок зростання й посилення інформаційних потоків і, відповідно, розширення сфери комунікаційних відносин. Для поступового вдосконалення та прискорення процесу електронної комунікації важливо здійснити заходи щодо інформатизації основних соціальних інститутів суспільства. Сучасна соціальна комунікація є видом зв'язку між окремими індивідами і соціальними інституціями та потребує ефективного електронного забезпечення і підвищення рівня інформаційної культури суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз : монографія. Київ : МАУП, 2005. 440 с.
2. Маркова В. А. Книжкова комунікація: теорія, історія, перспективи розвитку : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2011. 36 с.
3. Моїсєєва Н. Електронна епоха соціальних комунікацій: структурно-діяльнісні трансформації. Вісник Книжкової палати. 2014. № 3. С. 49–52.
4. Сищенко С. В. Книжкова комунікація як базова компонента професійної книгознавчої підготовки бібліотечних фахівців. Вісник Харківської державної академії культури. 2001. Вип. 4. С. 25–35.
5. Якубенко Я. А. Книга в структурі соціокомунікативної діяльності. Наукові записки [Української академії друкарства]. 2013. № 3. С. 16–21.
6. Вовк Н. Інформаційно-аналітичні документи: сфера використання та класифікація. Вісник Книжкової палати. 2016. № 4. С. 47–49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2016_4_10.
7. Кунанець Н., Липак Г. Європейський досвід створення консолідованих інформаційних ресурсів. Бібліотечний вісник. 2016. № 6. С. 15–20. URL: http://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2016_6_5.
8. Передрій І., Вощенко В. Інституційний депозитарій як конструктивна модель організації відкритого доступу до інформації. Вісник Книжкової палати. 2016. № 12. С. 34–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2016_12_12.
9. Редька К. Система електронно-документальної комунікації та Інтернет. Вісник ХДАК. 2017. Вип. 51. С. 126–132. URL: <http://v-khsac.in.ua/article/view/125470>.
10. Редька К. Трансформаційні зміни інтернет-технологій та їхній вплив на документну комунікацію. Вісник ХДАК. 2017. Вип. 50. С. 178–187. URL: <http://v-khsac.in.ua/article/view/104725>.
11. Шевченко М. Цифрові архіви періодичних видань: сучасні виклики для України. Вісник ХДАК. 2019. Вип. 56. С. 114–127. URL: <http://v-khsac.in.ua/article/view/191082>.

REFERENCES

1. Bebyk, V. M. (2005). Informatsiino-komunikatsiinyi menezhment u hlobalnomu suspilstvi: psykholohiia, tekhnolohii, tekhnika pablik ryleishnz. Kyiv : MAUP (in Ukrainian).
2. Markova, V. A. (2011). Knyzhkova komunikatsiia: teoriia, istoriia, perspektyvy rozvytku : avtoref. dys. ... d-ra nauk iz sots. komunikatsii / Kharkiv. derzh. akad. kultury. Kharkiv (in Ukrainian).

3. Moisieieva, N. (2014). Elektronna epokha sotsialnykh komunikatsii: strukturno-diialnisni transformatsii: Visnyk Knyzhkovoï palaty, 3, 49–52 (in Ukrainian).
4. Syshchenko, S. V. (2001). Knyzhkova komunikatsiia yak bazova komponenta profesiinoï knyhozhnavchoï pidhotovky bibliotechnykh fakhivtsiv: Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury, 4, 25–35 (in Ukrainian).
5. Yakubenko, Ya. A. (2013). Knyha v strukturi sotsiokomunikatyvnoi diialnosti: Naukovi zapysky [Ukrainskoi akademii druzarstva], 3, 16–21 (in Ukrainian).
6. Vovk, N. (2016). Informatsiino-analitychni dokumenty: sfera vykorystannia ta klasyfikatsiia: Visnyk Knyzhkovoï palaty, 4, 47–49. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2016_4_10 (in Ukrainian).
7. Kunanets, N., & Lypak, H. (2016). Yevropeyskyi dosvid stvorennia konsolidovanykh informatsiinykh resursiv: Bibliotechnyi visnyk, 6, 15–20. Retrieved from http://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2016_6_5 (in Ukrainian).
8. Peredrii, I., & Voshchenko, V. (2016). Instytutsiinyi depozytarii yak konstruktyvna model orhanizatsii vidkrytoho dostupu do informatsii: Visnyk Knyzhkovoï palaty, 12, 34–37. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2016_12_12 (in Ukrainian).
9. Redka, K. (2017). Systema elektronno-dokumentalnoi komunikatsii ta Internet: Visnyk KhDAK, 51, 126–132. Retrieved from <http://v-khsac.in.ua/article/view/125470> (in Ukrainian).
10. Redka, K. (2017). Transformatsiini zminy internet-tekhnohohii ta yikhniï vplyv na dokumentnu komunikatsiiu: Visnyk KhDAK, 50, 178–187. Retrieved from <http://v-khsac.in.ua/article/view/104725> (in Ukrainian).
11. Shevchenko, M. (2019). Tsyfrovi arkhivy periodychnykh vydan: suchasni vyklyky dlia Ukrainy: Visnyk KhDAK, 56, 114–127. Retrieved from <http://v-khsac.in.ua/article/view/191082> (in Ukrainian).

doi: 10.32403/2411-3611-2020-2-38-31-39

INFORMATION RESOURCES AND ELECTRONIC-DOCUMENTARY COMMUNICATION IN PRINTING

I. V. Ohirko, M. F. Yasinsky, L. M. Yasinska-Damry, O. I. Ohirko, M. M. Musijovska

*Ukrainian Academy of Printing,
19, Pid Holoskom St., Lviv, 79020, Ukraine
ogirko@gmail.com*

Electronic communication and interaction in the information society are analysed. Electronic communication requires the use of modern means of communication that convert messages into machine-readable form. For the communicator and the recipient, the information exists either verbally or non-verbally in the form of a written, pictorial or audio message. The connections of electronic communication with written, documentary and oral are considered. The verbal form is based on human language abilities and is realized through the transmission of language texts in written form. The relationship between electronic and book communication is the subject of theoretical

study. The knowledge society needs to improve electronic communications due to the growth and strengthening of information flows and the expansion of communication. To gradually improve the process of electronic communication, it is important to take measures to informatize social institutions. Modern communication is a type of communication between individuals and social institutions and requires electronic support. The generated information flow is concentrated and disseminated through the means of communication and interaction of participants in the communication process, the importance of which, as well as the created documents, is effective in the fields of theory and practice. Multilateral network communication during the performance of work duties with the use of information technology strengthens the system of functioning and execution, as the electronic document management system speeds up the necessary cycles and activates the process of electronic document communication.

Keywords: *information society, electronic communication, Internet, printing, information technologies, book communication, written communication.*

Стаття надійшла до редакції 08.10.2020.

Received 08.10.2020.